

SECDE

﴿ ۳۲ ﴾ سُورَةُ السَّجْدَةِ

Bu Secde sûresi de mekkîdir. Bazıları « أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا » den üç âyetin medenî olduğunu

da rivayet etmişlerdir. Kur'anda Secde sûresi namiyle iki Sûre vardır. Birisi bu, diğeri de «

حَمِّ فَصِّلَتْ » dir. Aralarını fark için buna «Lokman secdesi», ona da Hamîm secdesi denilir. Bir de

buna «Madâci' sûresi» ona da «Fussilet sûresi» namı verilir.

Âyetleri - Basrî ta'dadında yirmi dokuz, diğelerinde otuzdur.

Kelimeleri - Üç yüz seksendir.

Harfleri - Bin beş yüz on sekizdir.

Fasılası - م . ن . ل harfleridir.

Sûrei Lokmanda tevhid zikrolunup mead ile hitam verilmiş olduğu gibi bu Sûre de usuli iymandan

nübüvvet ile başlayacaktır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
﴿١﴾ اَلَمْ قَفَّ اَنْزِلُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِیْهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ
﴿٢﴾ اَمْ یَقُولُوْنَ اَفْتَرِیْهِ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا
اَتٰیهِمْ مِنْ نَّذِیْرٍ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ یَهْتَدُوْنَ ﴿٣﴾

Sh:»3857

﴿٤﴾ اَللّٰهُ الَّذِیْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَیْنَهُمَا فِی سِتَّةِ
اَیَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰی عَلٰی الْعَرْشِ مَالِكُمْ مِنْ دُوْنِهِ مَنْ وَّلِیٌّ وَّلَا
شَفِیْعَ اَفَلَا تَتَذَكَّرُوْنَ ﴿٥﴾ یُدَبِّرُ الْاَمْرَ مِنَ السَّمٰوٰتِ اِلٰی الْاَرْضِ
ثُمَّ یَعْرُجُ اِلَیْهِ فِی یَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ اَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّوْنَ

﴿٦﴾ ذٰلِكَ عَالَمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٧﴾
الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِنْ طِينٍ ﴿٨﴾
ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ ﴿٩﴾ ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ
فِيهِ مِنْ رُوحِهِ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا
تَشْكُرُونَ ﴿١٠﴾ وَقَالُوا ءَإِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ ءَأِنَّا لَفِي
خَلْقٍ جَدِيدٍ بَلْ هُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ كَافِرُونَ ﴿١١﴾ قُلْ يَتَوَفَّيْكُمْ
مَلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٢﴾

Meali Şerif

الم 1 İndirilişi bu kitabın, şübhe yok bunda, rabbül'âlemîndendir 2 Yoksa onu uydurdu mu diyorlar?

Hayır, haktır o,

Sh:»3858

rabbındandır: kendilerine senden önce kocundurucu Peygamber gelmemiş olan bir kavmi kocunduradır

diye gerek ki hidayeti kabul edeler 3 Allah, o ki Gökleri ve Yeri altı günde yaratmış, sonra Arş üzerine istivâ buyurmuştur, sizin için ondan başka ne bir veliy vardır, ne bir şefi', artık düşünmez misiniz? 4 Semâdan Zemine (yukarıdan aşağıya) emri tebdir eder, sonra da o ona urûc eyler: bir günde ki mikdarı sizin sayınızdan bin sene eder 5 Odur işte gaybi de şehadeti de bilen, azîz rahîm 6 O ki yarattığı her şey'i güzel yarattı ve insanı yaratmağa bir çamurdan başladı 7 Sonra da bir sülâleden, bir hakıyr sudan neslini yaptı 8 Sonra onu tesviye edib içine ruhundan nefh buyurdu ve sizin için o işitmeyi, o görmeleri ve gönülleri yaptı, siz pek az şükrediyorsunuz 9 Bir de: â! Arzda gaib olduğumuzda mı? Cidden biz mi muhakkak yeni bir hılkatte olacağız? dediler, fakat onlar rablarının likasını (huzuruna varacaklarını) inkâr eden kâfirlerdir 10 De ki size müvekkel kılınmış olan melekül'mevt canınızı alacak, sonra döndürülüb rabbınıza götürüleceksiniz 11

3. ﴿لَتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَيْهِمْ مِنْ نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ﴾ kendilerine senden

önce bir nezîr gelmemiş olan bir kavmi inzar etmek için - «

﴿وَأَنْ مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ﴾ buyurulduğu üzere içlerinde bir nezîr geçmemiş

hiç bir kavim yoktur. Şu halde burada «مَّا أَتَيْهِمْ مِنْ نَذِيرٍ» denilmesi «

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَى فِتْرَةٍ مِنَ

الرُّسُلِ » mantukunca fetret zamanına işaret olmuş olur.

4. ﴿فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ﴾ - Sûrei «A'raf» a bak 5.

﴿يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ﴾ Semâdan Arza: Gökten Yere,

yukarıdan aşağıya emri tedbir eder - ya'ni onun Arşte istivası, Tevrattan zannedildiği gibi dinlenmek

ma'nasına değil, emri tedbir ile icrayı ahkâm ve saltanat ma'nasıdır.

Sh:»3859

TEDBİR, bir işin arkasını görerek ona göre gereğini ta'yin etmektir. Allah tealânın tedbiri ise hikmetine

göre irade buyurmasıdır. Şu halde burada emir, umurun müfredi olarak şein ma'hâsınadır. Ya'ni Dünyanın

işini Melâike gibi Semavî esbab ve kuvâ ile yukarıdan aşağı indirmek suretiyle tedbir ve idare eder.

﴿ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ﴾ sonra da emir ona çıkar - bu suretle bir emir, bir şein başladığı noktaya rücu'

eden bir devr ile hitam bulup kalkar, yalnız ilmi ilâhîde sâbit kalır ﴿فِي يَوْمٍ﴾ bir günde ki ba'zıları

bunu yalnız uruca tealluk ettirmişlerse de muhtar olan hem «yüdebbir» hem «ya'ruc» fillerinin ikisine

birden tenazu' tarikile teallukudur. Ya'ni o emrin inmesi ve çıkması öyle bir günde, o kadar bir zamanda olur

ki ﴿كَانَ مَقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ﴾ mıkdarı sizin saydıklarınızdan bin

sene eder - demek bir iradei ilâhiyenin hukmü olan bir emir, bir şeyin, bir hadîse ba'zan böyle bin senelik

bir devr ile biter. Onun bir günü böyle büyük bir devir teşkil eder. Onun için Gökleri ve Yeri altı günde yarattı

denildiği zaman o günleri alel'âde günler zannetmemelidir. Sûrei «Mı'rac» da geleceği üzere bunun elli bin

sene edeni de vardır. Demek ki bin sene denilmesi misal tarikîlidir. Yâhud ba'zı müfessirînin dedikleri

vechile bin ta'biri uzun bir devirden kinayedir. Binaenaleyh daha az ve daha çok olmasına mani' değildir.

7. ﴿أَحْسَنَ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ﴾ Yarattığı her şeyi güzel yaratmış - burada husûn,

güzellik, hikmet ve maslahata uygunluktur. Gül güzel olduğu gibi diken de güzeldir. ilh... 8.

﴿مِنْ مَاءٍ مَّهِينٍ﴾ sûresinin baş tarafına bak ﴿مِنْ سُلَالَةٍ﴾

sülâleden bedeldir. Maamafih sıfat olması da melhuzdur.

Sh:»3860

﴿۱۲﴾ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمُجْرِمُونَ نَاكِسُوا رُءُوسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ

رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ
﴿١٣﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًى وَلَكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ
مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٤﴾ فَذُوقُوا
بِمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا إِنَّا نَسِينَاكُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ
الْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾ إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ
إِذَا ذُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ
لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿سجده﴾ ﴿١٦﴾ تَتَجَافَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ
يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿١٧﴾ فَلَا
تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُمْ مِنْ قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾ أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ
﴿١٩﴾ أَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ جَنَّاتُ
الْمَأْوَىٰ نُزُلًا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾

﴿٢٠﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوِيهِمُ النَّارُ كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ

يَخْرُجُوا مِنْهَا أَعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ
الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٢١﴾ وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَى
دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٢﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ
ذُكِّرَ بآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ
مُنْتَقِمُونَ

Meali Şerifi

Görsen o vakit ki mücrimler rablarının huzurunda başlarını eğmişler: rabbenâ! Gördük, dinledik şimdi

bizi geri çevir salih bir amel işliyelim, zira yakîn hasıl ettik derlerken * Eğer dilemiş olsa idik her nefse

hidayetini verirdik ve lâkin benden şu kavil hakk oldu: elbette ve elbette Cehennemi dulduracağım bütün

Cinlerle İnsanlardan 13 O halde tadın unuttuğunuz için bu gününüzün çatmasını, işte biz de sizi unuttuk ve

tadın huld azâbını yapıb durduğumuz işler yüzünden 14 Bizim âyetlerimize öyle kimseler iyman ederler ki

onlarla kendilerine nasihat verildiği vakit secdelere kapanırlar ve rablarına hamd ile tesbih ederler de

kibirleşmezler 15 Yanları yataklardan aralaşır korku ve ümid içinde rablarına duâ ederler ve kendilerine

verdiğimiz rızıklardan onlar hayra masraf yaparlar 16 Şimdi kimse bilemez onlar için gizlenmiş olan gözler

sürurunu yaptıkları amellere mükâfat

Sh:»3862

için 17 Öyle ya, mü'min olan fasık olan gibi olur mu? Onlar müsavi olmazlar 18 Evet, iman edib o salih

amelleri işliyen kimselerin amellerine mukabil konukluk olarak kendilerine me'vâ cennetleri vardır 19

Amma fasıklık etmiş olanların me'vâları ateştir. Ondan her çıkmak istedikçe onlar içine iade olunurlar da

kendilerine haydi tadin o ateşin tekzib edib durduğunuz azâbını denilir 20 Şu da muhakkak ki onlara o en

büyük azâbdan beride o yakın azabdan da tattıracağız, gerek ki rücu' edeler 21 Rabbınin âyetleriyle

nasihat edilib de sonra onlardan yüz çeviren kimseden daha zalim de kim olabilir, muhakkak ki

mücrimlerden biz intikam alırız 22

14. ﴿إِنَّا نَسِينَاكُمْ﴾ Çünkü biz sizi unuttuk - ya'ni unutmuş gibi Cehennemde bıraktık. 16.

﴿تَتَجَافَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ﴾ Yanları yataklardan uzaklaşır

﴿يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا﴾ hem korku hem umudla rablarına duâ ederler - gece

kalkar teheccüd kılarlar. Bir çokları Muaz ibni Cebel radiyallahü anhten sahihan rivayet etmişlerdir ki şöyle

demıştır: bir seferinde Peygamber sallallahü aleyhi vesellem ile beraberdim, bir gün yakınında sabah

etmişim, yürüyor idik, ya nebiyallah, dedim: bana bir amel haber ver ki beni Cennete koysun

Cehennemden uzaklaştırsın: buyurdu ki; büyük bir şey sordun, maamafih o, Allah tealânın müyesser kıldığı

kimseye kolaydır, Allaha ibadet edersin, ona hiç şerik koşmazsın namazı kılarınsın, zekâti verirsin, Ramazan

orucunu tutarsın, Beyte haccedersin, sonra buyurdu ki sana hayır kapılarını göstereyim mi? Oruc kalkandır,

sadaka hatieyi söndürür, gecenin göbeğinde adamın namazı dedi, sonra «

تَتَجَافَى جُنُوبَهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ ۰۰۰ يَعْمَلُونَ» a kadar kıraet buyurdu.

17. ﴿فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ﴾ Şimdi hiç bir nefis bilmez - ne bir Meleki

Sh:»3863

mukarreb ne de bir nebiyyi mürsel

﴿مَا أَخْفَى لَهُمْ مِنْ قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءَ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾

onların yaptıkları amellere mükâfat olarak kendileri için gözler sürurundan neler gizlemekte!.. Buharî ve

sâirede Resuli ekrem sallallahü aleyhi vesellemeden şu hadîsi kudsî rivayet olunmaktadır: Allah tealâ

buyuruyor ki: Ben salih kullarıma öyle şeyler hazırlamışım ki hiç bir göz görmemiş, kulaklar işitmemiş, bir

beşerin hatrından da geçmemiştir.

21. ﴿مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ﴾ - Azâbı ednâ, yakın

azâb, Dünya azâbı, azâbı ekber de Âhîret azâbıdır.

﴿٢٣﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُنْ فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِبَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٢٤﴾ وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أُمَّةً يَهْتَدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ ﴿٢٥﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٢٦﴾ أَوْ لَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَاكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ أَفَلَا يَسْمَعُونَ ﴿٢٧﴾ أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿٢٨﴾

﴿٢٨﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْفَتْحِ ۙ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٩﴾
قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ
﴿٣٠﴾ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانْتَظِرِ ۖ إِنَّهُمْ مُنْتَضِرُونَ ﴿٣١﴾

Meali Şerifi

Şanım hakkı için muhakkak ki vaktiyle Musâya kitab vermiştik, şimdi de sen onun likasından şübheye düşme, ve onu Beni İsrâil için bir hidayet rehberi kılmıştık 23 Ve içlerinden öncül imamlar yetiştirmiştik ki sabrettiklerinde emrimizle hidayet ediyorlardı ve âyetlerimize yakîn ile sarılmışlardı 24 Şimdi ihtilâf edib durdukları şeylerde hiç şübhesiz ki rabbın Kıyamet günü beyinlerini fasledecektir 25 Daha irşad etmedi mi onları ki kendilerinden evvel nice karınlar helâk etmişiz, meskenlerinde geziyorlar, elbette bunda şübhesiz âyetler var, halâ kulak vermiyecekler mi? 26 Ya hiç görmediler de mi? Biz kır yere suyu salıveriyoruz de onunla bir ekin çıkarıyoruz, ondan hayvanları da yiyor, kendileri de, hâlâ gözlerini açmıyacaklar mı? 27 Bir de ne vakit o fetih eğer doğru iseniz? Diyor ve onlara göz açtırılmaz 29 Şimdi onlardan yüz çevir de gözet, çünkü onlar gözetiyorlar 30

23. ﴿فَلَا تَكُنْ فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَائِهِ﴾ Şimdi sen onun likasından şübhe de olma -

ya'ni vaktiyle Mûsâya verdiğimiz gibi şimdi de Sûrenin başında beyan olunduğu üzere sana kitab

veriyoruz. Bunda zerrece şübheye düşme.